

บทที่ 2

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ผู้วิจัยได้สำรวจงานวิจัยต่าง ๆ ทั้งในประเทศและต่างประเทศพบว่าไม่มีการวิจัยที่เกี่ยวข้องโดยตรงในเรื่องความรู้ ทักษะ และ การปฏิบัติเกี่ยวกับสวัสดีภาพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนรัฐบาล กรุงเทพมหานคร แต่มีการวิจัยอื่นที่เกี่ยวข้องกับสวัสดีศึกษาดังนี้

การวิจัยที่เกี่ยวข้องภายในประเทศ

กองส่งเสริมผลศึกษาและสุขภาพ กรมพลศึกษา (2525: 2-53) ได้ทำการศึกษาวจัยเรื่อง "วิจัยสภาพสวัสดีศึกษาในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาในเขตภาคกลาง" โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับสวัสดีศึกษา การจัดสิ่งแวดล้อม การจัดบริการ ความปลอดภัย และศึกษาสภาพการเรียนการสอนสวัสดีศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาเขตภาคกลาง ผลการวิจัยพบว่าครูที่สอนวิชากลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตผ่านการอบรมเนื้อหาวิชาสวัสดีศึกษาร้อยละ 59.00 และไม่เคยผ่านการอบรมร้อยละ 41.00 วิธีที่ครูใช้คือการสอนในด้านปฏิบัติ ซึ่งมีน้อยมาก

ภัทรจันทร์ ใจสว่าง (2525ข: 93-108) ทำการศึกษาวจัยเรื่อง "อุบัติเหตุและการป้องกันอุบัติเหตุในห้องปฏิบัติการวิทยาศาสตร์ในโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น" โดยมีจุดประสงค์เพื่อสำรวจอุบัติเหตุที่เกิดขึ้นจากการทดลองวิทยาศาสตร์ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และศึกษาวิธีป้องกันอุบัติเหตุและการแก้ปัญหาเมื่อเกิดอุบัติเหตุในการทดลองวิทยาศาสตร์ของครูระดับมัธยมศึกษาตอนต้นในเขตกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า มีอุบัติเหตุเกิดขึ้นในห้องทดลองร้อยละ 69 ลักษณะของอุบัติเหตุที่เกิดมากที่สุด ได้แก่ ไฟไหม้ และสาเหตุของการเกิดอุบัติเหตุคือ นักเรียนเดินเล่น การแก้ปัญหาของครูวิทยาศาสตร์ที่พบมากที่สุดคือ การฝึกให้นักเรียนทำความสะอาด เครื่องมือทุกครั้งที่ใช้เสร็จ

มนตรีรา โลหะพันธุ์วงศ์และคณะ (2526: 2-65) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง "วิจัยสภาพสวัสดิศึกษาในโรงเรียนในเขตภาคใต้" โดยมีจุดประสงค์เพื่อศึกษาข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับสภาพสวัสดิศึกษา ศึกษาการจัดสิ่งแวดล้อม การจัดบริการความปลอดภัยและศึกษาสภาพการเรียนการสอนสวัสดิศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาเขตภาคใต้ ผลการศึกษาวิจัยพบว่า ในด้านการสอนครูที่สอนวิชากลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตเกี่ยวกับสวัสดิภาพผ่านการอบรมเนื้อหาเกี่ยวกับสวัสดิศึกษาเพียงร้อยละ 47.25 และที่ไม่ผ่านการอบรมร้อยละ 52.75 นอกจากนั้นยังพบว่าโรงเรียนจัดการสอนการปฏิบัติเพียงร้อยละ 54.00 เป็นการบรรยายให้ความรู้ร้อยละ 78.25 มีการจัดกิจกรรมในการเปลี่ยนแปลงเจตคติน้อย

จินตนา สราวุธพิทักษ์ (2527 ก: 4-60) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง "การเปรียบเทียบความคาดหวังและสภาพจริงเกี่ยวกับสุขปฏิบัติของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนรัฐบาลในเขตกรุงเทพมหานคร ตามการรับรู้ของผู้ปกครอง โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา เปรียบเทียบความคาดหวังและสภาพจริงเกี่ยวกับสุขปฏิบัติของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนรัฐบาล ในเขตกรุงเทพมหานคร ตามการรับรู้ของผู้ปกครอง ผลการวิจัยพบว่า ผู้ปกครองนักเรียนมีความคาดหวังมากเกี่ยวกับสุขปฏิบัติของนักเรียนในเรื่องสวัสดิศึกษา และในสภาพจริงผู้ปกครองมีการรับรู้ว่ามีสุขปฏิบัติมากในเรื่องสวัสดิศึกษา ซึ่งแสดงว่าสุขปฏิบัติของนักเรียนมีความสอดคล้องกับความคาดหวังของผู้ปกครอง

มนตรีรา โลหะพันธุ์วงศ์ และอาภรณ์ จะบัง (2527: 2-37) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง "วิจัยสภาพสวัสดิศึกษาในโรงเรียนเขตการศึกษา 10" โดยมีจุดประสงค์เพื่อศึกษาข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับสวัสดิศึกษา การจัดสิ่งแวดล้อม การจัดบริการความปลอดภัยและการจัดสภาพการเรียนการสอนสวัสดิศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาเขตการศึกษา 10 ผลการวิจัยพบว่า ครูที่สอนวิชากลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตผ่านการอบรมเนื้อหาวิชาสวัสดิศึกษา ร้อยละ 53.85 ไม่ผ่านการอบรมร้อยละ 46.15 การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเป็นวิธีบรรยายร้อยละ 63.08 การอภิปรายร้อยละ 19.23 วิธีปฏิบัติร้อยละ 4.62

มนตรีรา โลหะพันธุวงศ์และคณะ (2527: 2-57) ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง "วิจัยสภาพสวัสดิศึกษาในโรงเรียน เขตการศึกษา 9" โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับสวัสดิศึกษา การจัดสิ่งแวดล้อม การจัดบริการความปลอดภัยและการจัดการเรียนการสอนสวัสดิศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาเขตการศึกษา 9 ผลการวิจัยพบว่า ครูที่สอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตไม่เคยผ่านการอบรมในเนื้อหาวิชาสวัสดิศึกษาร้อยละ 57.70 ส่วนกิจกรรมในการสอนนั้นใช้วิธีบรรยายร้อยละ 71.80 การเล่าเรื่องร้อยละ 38.50 การฝึกปฏิบัติร้อยละ 34.00 การเล่นเกมร้อยละ 30.30

กองส่งเสริมพลศึกษาและสุขภาพ กรมพลศึกษา (2528: 3-42) ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง "วิจัยสภาพสวัสดิศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาเขตกรุงเทพมหานคร" โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับสวัสดิศึกษา การจัดสิ่งแวดล้อม การจัดบริการความปลอดภัย และสภาพการจัดการเรียนการสอนสวัสดิศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาเขตกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยสรุปได้ว่าครูที่ผ่านการอบรมเนื้อหาวิชาสวัสดิศึกษาร้อยละ 65.15 ครูที่ไม่ผ่านการอบรมร้อยละ 34.75 ในด้านกิจกรรมการเรียนการสอนจัดให้มีการบรรยายมากที่สุดและมีการฝึกปฏิบัติ การเล่าเรื่อง การรายงาน และการสาธิตบ้างเล็กน้อย

การวิจัยที่เกี่ยวข้องในต่างประเทศ

แมคเคนซี และ วิลเลียมส์ (Mckenzie and Williams 1982: 284-285) ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง "นักเรียนเรียนอยู่ในสิ่งแวดล้อมที่ปลอดภัย" (Are Your Students Learning in a Safe Environment ?) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อตรวจสอบมาตรฐานความปลอดภัยด้านสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน ให้ครูได้ตระหนักถึงความสำคัญของสิ่งแวดล้อมที่ปลอดภัยในโรงเรียน และหาข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับความปลอดภัยในโรงเรียน โดยรวบรวมข้อมูลจากครูในโรงเรียน 50,000 โรงเรียน ผลการวิจัยพบว่า

ร้อยละ 3.60 ของโรงเรียนทั้งหมด ได้รับอุบัติเหตุจากอัคคีภัย และในจำนวนอุบัติเหตุที่เกิดในโรงเรียนพบว่าร้อยละ 43.00 เป็นอุบัติเหตุที่ทำให้พิการและตาย ร้อยละ 57.00 เป็นอุบัติเหตุที่ทำให้บาดเจ็บเล็กน้อย ๆ น้อย ๆ

ทาเคตะ (Taketa 1984.b: 208-209) ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง "อุบัติเหตุ
ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาและมัธยมศึกษาของรัฐฮาวาย" (Student Accidents in
Hawaii's Public Schools) โดยมีจุดประสงค์เพื่อสำรวจอุบัติเหตุของนักเรียนใน
โรงเรียนและเพื่อศึกษาระบบการรายงานอุบัติเหตุในโรงเรียน ดำเนินการวิจัยโดยเก็บ
รวบรวมข้อมูลจากโรงเรียนรัฐบาล จำนวน 204 โรงเรียน จาก 224 โรงเรียน
มีจำนวนนักเรียนมากกว่า 157,000 คน รวบรวมข้อมูลจากแบบรายงานอุบัติเหตุของ
นักเรียนที่โรงพยาบาลประจำโรงเรียนได้จัดทำไว้ในช่วงเวลา 1 ปี ผลการวิจัยพบว่า

นักเรียนชายประสบอุบัติเหตุมากกว่านักเรียนหญิงในอัตราส่วน 2:1 นักเรียน
มัธยมศึกษาตอนต้นมีการบาดเจ็บมากกว่านักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย สถานที่เกิดอุบัติเหตุ
มากที่สุดคือ สนามเด็กเล่น ส่วนใหญ่มีลักษณะเป็นแผลถลอก ฟกช้ำ อวัยวะที่ได้รับบาดเจ็บ
มักเป็นที่คอและศีรษะมากกว่าบริเวณลำตัว แม้มิทำให้เสียชีวิตหรือพิการ แต่ก็ต้องพักการเรียน
ไปชั่วคราว

เจอเบอร์ริช และคณะ (Gerberich and Others 1985. b: 1370-1374)
ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง "ความรุนแรงและการประสบอุบัติเหตุของนักฟุตบอลในโรงเรียน
มัธยมศึกษา" (Concessian Incidences and Servirity in Secondary School
Varsity Football Players) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระบาดวิทยาเกี่ยวกับ
ทีมนักฟุตบอลโรงเรียนมัธยมศึกษาในรัฐมิเนโซตา ประเทศสหรัฐอเมริกา และค้นหาสาเหตุ
การเกิดอุบัติเหตุและการประเมินผล เพื่อนำไปใช้ในการจัดควบคุมการเกิดอุบัติเหตุที่เกิดจาก
การกระทบในระหว่างการเล่นฟุตบอล รวบรวมข้อมูลจากโรงเรียนมัธยมศึกษาจำนวน 103
โรงเรียน จากโรงเรียนทั้งหมด 499 โรงเรียนที่มีทีมฟุตบอล และจากโรงเรียนที่เลือกเป็น
กลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักฟุตบอล 3,802 คน เลือกตัวอย่างขนาดให้ได้ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ
95 ผลการวิจัยพบว่า

มีอัตราการบาดเจ็บร้อยละ 78 การบาดเจ็บที่เกิดตลอดฤดูกาลแข่งขันสูงถึงร้อยละ
51 ของผู้เล่นทั้งหมด ในการแยกแต่ละทีมพบว่าอัตราการบาดเจ็บอยู่ระหว่างร้อยละ 64.94
อัตราการบาดเจ็บที่เกิดจากการกระทบมีร้อยละ 19.00 นักฟุตบอลที่สลบร้อยละ 69.00

ที่สามารถกลับไปเล่นได้ภายใน 1 วัน อาการที่เกิดจากการกระทบต้องใช้เวลา 6-9 เดือน
จึงหายเป็นปกติ และมี 6 รายที่พิการตลอดชีวิต

สรุปรายงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จากผลการวิจัยดังกล่าวอาจสรุปได้ว่า งานวิจัยภายในประเทศนั้น เป็น เรื่อง
ของการเกิดอุบัติเหตุในโรงเรียนซึ่งเกิดจากการทดลองวิทยาศาสตร์ในห้องปฏิบัติการอัน
เกิดจากความประมาท ความไม่ระมัดระวังของนักเรียน นอกจากนี้ยังพบว่าผู้ปกครองมี
ความคาดหวังมากในสุขปฏิบัติเกี่ยวกับสวัสดิศึกษา และจากสภาพการปฏิบัติการจริงของ
นักเรียนมีมากตามการรับรู้ของผู้ปกครอง และการสอนสวัสดิศึกษา ไม่ เน้นให้นักเรียนมี
พฤติกรรมทั้ง 3 ด้านพร้อมกันไป

ส่วนการวิจัยในต่างประเทศพบว่า โรงเรียนในต่างประเทศมีอุบัติเหตุ เกิดขึ้น
ไม่มากนัก เพราะมีการจัดทำรายงานอุบัติเหตุ เป็นประจำ เพื่อนำผลมาปรับปรุงแก้ไขสภาพแวดล้อม
และพฤติกรรมสวัสดิภาพของนักเรียนให้เหมาะสม อุบัติเหตุที่พบบ่อยก็คือ อุบัติเหตุที่เกิดใน
สนามเด็กเล่น อุบัติเหตุจากการกีฬา ความรุนแรงนั้นมีมากพอสมควร และอาจพิการถึง
เสียชีวิตได้

จากผลการวิจัยที่พบนี้นักกล่าวได้ว่าสาเหตุที่ทำให้เกิดอุบัติเหตุที่สำคัญคือส่วนนักเรียน
ขาดความระมัดระวัง ทำให้เกิดอุบัติเหตุได้ง่าย และการเรียนการสอนสวัสดิศึกษาไม่เน้น
ตามแนวทางของหลักสูตรอย่างแท้จริง ดังนั้นผู้วิจัยจึงเห็นสมควรที่จะศึกษาพฤติกรรม
สวัสดิภาพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนรัฐบาล กรุงเทพมหานคร ซึ่งยังไม่มี
ผู้ใดศึกษาวิจัยเลย เพื่อจะได้ทราบพัฒนาการด้านความรู้ ทักษะ และ การปฏิบัติ เกี่ยว
กับสวัสดิภาพที่นักเรียนได้ศึกษามาตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 จนถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6
อันจะเป็นประโยชน์ต่อนักเรียนและสังคมในอนาคต.